

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ НАУКОВО-ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ІНШОМОВНИХ ТЕКСТІВ ПРИ НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕСПЕЦІАЛЬНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ВИВЧАЮЧОГО ЧИТАННЯ

Доводиться необхідність створення підручників з іноземної мови з відбіркою сучасних науково-публіцистичних текстів для студентів немовних факультетів вищих навчальних закладів. Обґрунтовуються шляхи природної мотивації роботи з автентичними науково-публіцистичними текстами. Пропонується приклад заняття з англійської мови на фізико-математичному факультеті з використанням автентичних текстів з астрономії, де за мету ставилося формування вмінь вивчаючого читання.

Минуле сторіччя зробило величезний стрибок у розвитку сучасних технічних засобів: те, що колись здавалося казкою, стало реальністю сьогодні. Завдяки науково-технічному прогресу світ, який ще в недалекому минулому здавався таким великим, змінився до малих розмірів. Сучасні технології змінюються настільки швидко, що людство не встигає стежити за цими змінами. Кожний день приносить нові відкриття в різних галузях науки: медицині, комп'ютерній технології, будівництві, дослідженні космосу тощо.

Англійська мова стала мовою спілкування всього світу. Таким чином, виникає проблема підготовки спеціалістів різних професій, які б володіли навичками вдумливого читання іншомовних наукових текстів. Це дасть змогу користуватися послугами Інтернету і самостійно обробляти терміново необхідний матеріал, написаний іноземною мовою.

Останнім часом з'явилося багато публікацій, присвячених використанню іншомовних наукових текстів у середніх спеціальних та вищих навчальних закладах. Але, на нашу думку, таке питання, як шляхи формування навичок вивчаючого читання на базі текстів у методичній літературі, висвітлено недостатньо. Не запропоновано методики природної мотивації роботи з подібними текстами. Про це свідчить відсутність підручників з іноземної мови з відбіркою сучасних науково-публіцистичних текстів з певної спеціальності. Тому така тема актуальна і потребує подальшого вивчення.

Нами був проведений аналіз досвіду вітчизняних і зарубіжних публікацій, пов'язаних з формуванням навичок вивчаючого читання. За Ніколаєвою С.Ю. "вивчаючим читанням є таке читання, яке здійснюється у повільному темпі (50–60 слів/хв.), а його об'єктом є вивчення не мовного матеріалу, а тієї інформації, що подається у тексті". Таким чином, виходячи з цього визначення, ми в своєму дослідженні спробували розробити етапи формування навичок вивчаючого читання на базі науково-публіцистичних текстів [1: 275].

Ознайомившись з досвідом провідних методистів, ми вважаємо, що є такі етапи формування навичок вивчаючого читання і лексичної компетенції на базі автентичних текстів, як: підготовчий етап (pre-reading), етап ознайомлення з текстом (while-reading), етап після прочитання тексту (post-reading). Кожному етапу відповідає певна мета. Ці етапи зображені в таблиці №1.

Таблиця 1

Етапи формування вивчаючого читання на базі автентичних текстів

Етапи формування вивчаючого читання на базі автентичних текстів	М Е Т А
I етап – підготовчий	Створення рівня мотивації, необхідного і достатнього для сприйняття нової інформації.
II етап – операційний	Оперування отриманою інформацією.
III етап – післятекстовий етап	Розвиток лексичної компетенції в ситуаціях реальної комунікації в опорі чи без опори на автентичні тексти.

З таблиці видно, що I етап – це сукупність різноманітних збудників – потреб, мотивів, почуттів, інтересів тощо, зняття певних лексичних і граматичних труднощів розуміння тексту.

Метою операційного етапу є ознайомлення студентів з новою інформацією в тексті, вилучення її з тексту за певними ознаками.

Метою післятекстового етапу є творче використання нової інформації в ситуаціях реальної комунікації.

На наш погляд, саме ці етапи формують навички вивчаючого читання на базі автентичних текстів, тому що вони відображають:

широкий спектр видів дій;

дають можливість задовольнити прагнення до самостійності;

активізують вже вивчені ЛО;

4) формують навички вивчаючого читання в опорі на автентичні тексти.

Наведемо приклад заняття на фізико-математичному факультеті на базі автентичних науково- публіцистичних текстів [4: 55-56], де за мету ми ставили формування навичок вивчаючого читання.

Topic: "Are the Planets Habitable?"

Practical Aim : to teach the learners to produce connected utterances on the basis of the topic.

Adjoining Task : to contribute to the development of the learners' group communicative skills.

Cultural Aim : to contribute to the development of the learners' intellect, voluntary and involuntary memory and imagination.

Educational Aim : to contribute to the development of the learners' world outlook on the basis of the topic.

Equipment : pictures, cards, tables, glue-sticks, pencils.

Lesson Structure

1. Warming-up activity – 5 m.
2. Writing the letters – 10 m.
3. Astronomical quiz – 5 m.
4. Guessing game about the planets of our Solar System – 20 m.
5. Working with the texts – 27 m.
6. Creating a collage – 10m.
7. Summing-up – 3 m.

Lesson Procedure

1. Warming-up Activity

Teacher: Some days ago I read an article about a man who saw a UFO. Do you think that it could be the truth? Do you personally believe in UFOs and extraterrestrials?

Students: As for me...

To my mind...

Frankly speaking I...

To tell you the truth I...

Teacher: You know, a year ago I read an article in one of the popular magazines and it said that a scientist from Russia had received a letter from extraterrestrials. One day when he switched on his computer and decided to look through his E-mail he saw a very strange text in his inbox letters. It was an appeal of ETs to the inhabitants of the Earth. Maybe it's not true. But, if it could be true, give your suppositions about what this appeal could be about.

Students: 1. They want to warn us about some dangerous event that is to take place in the nearest future.

2. They want to teach us how to live to avoid ecological catastrophe.

3. They want to invade us.

4. They want to get acquainted with us.

5. They want to invite us to their planet.

6. They need our help.

Teacher: Now let's be divided in 4 groups. Imagine that you are in the shoes of ETs. Write your appeal to the inhabitants of the Earth.

II. Writing the Letters

The students are writing their letters in groups, then reading and discussing them.

III. Astronomical Quiz

Teacher: You know, when I was a child I dreamed of being a cosmonaut. And you? If so, today you'll have a possibility to make an imaginary space trip. But it might be dangerous to fly into the outer space without good knowledge of it. Now you'll be divided into 2 groups and we'll have a quiz about space. Answer the questions of the quiz. The team with the highest number of correct answers will win.

Questions:

1. When was the first artificial satellite launched into space?
2. What was the first creature that was launched into space?
3. Who was the first person who was launched into space?
4. Who was the first woman in space?
5. Who said these words: "That's one small step for a man, one giant step for mankind"? When were they said and what were they about?
6. How often does the Earth orbit the Sun?
7. What is the nearest planet to the sun?
8. Which is the largest planet in our Solar System?
9. How far is the moon from the Earth?
10. What planets of our Solar System have seasons?

IV. Guessing Game about the Planets of Our Solar System

Teacher: I see that all of you know some information about space, important events connected with space exploration and the planets of our Solar System. But still it's not enough to decide where we can really go in our imaginary trip. So let's analyze the physical conditions on different planets more in detail.

The students are given 3 sets of cards: 1) with the names of all nine planets of the solar system;

2) with the description of the main characteristics of these planets (size, revolution about the Sun, surface temperature, the contents of atmosphere, etc.); 3) the photos of the planets.

The students are to match the planets with the pictures and the corresponding information and stick the cards on the blackboard. After that they discuss the following:

a) If you were given the opportunity to go into space, on what planet would you go taking to consideration the information you've just learnt? Give reasons.

b) Which of nine planets is the most suitable for the existence of life and the closest to the physical conditions on the Earth?

c) What are the most interesting things about space travel? What problems are there? **Teacher:** As far as I've understood from your answers, the majority of you would like "to go" to Mars. Really, it's the most suitable planet for the existence of life and the closest to the physical conditions on the Earth. But even Mars is not so "friendly" planet as you may seem. We are going to read two articles that contain very interesting information on the topic we're discussing now. But first let's look at the following headlines. [4: 54]

① **KILLER ANTS
INVADE EARTH**

② **SPACE HERO 'A'
HUMAN WRECK'**

⑤ **How do you recognise
an alien? Twelve feet
but only one tiny head**

③ **Crippled UFO sends
SOS to Earth**

Mars: Man's Next Base?

④

V.
Working
with the
texts
I
eman -

підготовчий (pre-reading)

Teacher: As far as I've understood from your answers, the majority of you would like "to go" to Mars. Really, it's the most suitable planet for the existence of life and the closest to the physical conditions on the Earth. But even Mars is not so "friendly" planet as you may seem. We are going to read two articles that contain very interesting information on the topic we're discussing now. But first let's look at the following headlines [4:54].

1. One of these headlines comes from an encyclopedia. Which is it? How do you know?

2. Where do the other headlines come from?

II eman – onepaїйний (while-reading)

1. There are two types of texts: one from an encyclopedia, the other from a "popular" newspaper. In both, the information and style of writing are different. Ignore the numbered gaps at this stage. The texts are mixed together but the paragraphs are in their correct order. Separate the paragraphs into the two texts. Read the texts and select the correct headlines from those above [4: 55].

A

Russian cosmonaut Yuri Romanenko, _____(1)_____, is mentally unbalanced and has serious physical illnesses after his ordeal, according to a respected Italian newspaper.

B

Apart from the Earth, Mars is the friendliest world we know. Its thin carbon dioxide atmosphere is harmless (though not life-supporting), and, with an average surface temperature of minus 23°C, Mars is generally no cooler than the Antarctic in winter.

C

The results of his experiment look likely to put an end to any hopes of sending a man to Mars, _____(2)_____, says La Stampa science correspondent.

D

Romanenko returned to Earth on December 29 after a record-breaking stay in space and his condition was said to be "optimum" by the Russians. But now news is filtering out that all is not well.

E

Even so, the first explorers will need plenty of protection from Martian conditions. Spacesuits will be vital because the atmosphere is so thin that, by Earth standards, it is a near vacuum.

F

Although they will not admit it, his bones have become decalcified and he has lost a quarter of his blood, down from seven litres to just over five. ____ (3) ____, have lost weight and function badly on Earth, while he shows signs of mental instability after being subject to cosmic radiation.

G

According to Professor Aristide Scano of a Rome university who lectures in aerospace physiopathology, it is well known that long periods in space lead to a slowing down of the change of calcium in the bones.

H

There is no chance that Mars explorers could survive in it. Even if it consisted of pure oxygen, no one could breathe Mars's air. Our bodies require a much greater pressure of gas to breathe. One problem is that, as the atmospheric pressure goes down, so does the boiling point of a liquid. On a high mountain on Earth, water boils at only 70°C. On Mars, blood at body temperature would begin to boil almost immediately. We must be kept safe from these dangers.

I

"After six months in space decalcification reaches up to 10 per cent. After that we have no figures. The heart beats slower because the blood weighs almost nothing, so it loses its volume."

J

One Italian candidate for a future astronaut's place, physicist Cristiano Batalli, says; "It is clear that Romanenko was used as a guinea pig.. We know he was due to stay in space for a year, ____ (4) ____.

K

Nevertheless, even in their cumbersome spacesuits, the explorers will find that they can move around just as easily as they can on Earth. This is because Mars's surface gravity is much lower. You would weigh only 38 per cent of what you do on Earth.

L

"Gymnastics and radio contact with the Earth are not enough to overcome the physiological difficulties. Only rockets ten times more powerful than the ones we have today ____ (5) ____, would make it possible to put a man on Mars. The only solution seems to be a spaceship with artificial gravity.

2. Complete the paragraphs above with the following phrases. (The paragraphs with gaps are all from the same text.)

- a) ... but he had to re-enter because of heart trouble.
- b) ... a voyage taking three years.
- c) ... which would reduce the trip to a matter of months...
- d) ... who spent 326 days in space...
- e) His muscles, including his heart...

3. Creating a collage

Teacher: Well, your conversations were very interesting. You were speaking about extraordinary imaginary worlds and imaginary inhabitants of these worlds. But, as they say, there is no place like home, and it's time for us to come back. Really our Earth is the dearest and the most beautiful place in the Universe for us. But what shall we expect in the future? Can we save our home for the future generations? Now let's be divided into 3 groups again. Each group will represent a collage describing their view on the future of our planet and the people on it.

4. Read the text again and complete the table:

MARS		
	Length	Problems
Journey (Text 1)		
Living there (Text 2)		

III eman – післятекстовий (post-reading)

1. On the basis of information from the texts, how do you think life (for human beings) on Mars would compare with life on Earth? Give reasons for your answer.
2. Striking Conversations

Teacher: So imagine that we are going into space, and suddenly we see a large spaceship of extraterrestrials. They are rather friendly and they're eager to get acquainted with you. What would you speak about?

(The students are striking conversations with the aliens describing the way of living on the Earth and asking about their world)

VI. Creating a collage

Teacher: Well, your conversations were very interesting. You were speaking about extraordinary imaginary worlds and imaginary inhabitants of these worlds. But, as they say, there is no place like home, and it's time for us to come back. Really our Earth is the dearest and the most beautiful place in the Universe for us. But what shall we expect in the future? Can we save our home for the future generations? Now let's be divided into 3 groups again. Each group will represent a collage describing their view on the future of our planet and the people on it.

(The students are making collages and discuss them).

VII. Summing-up

Teacher: And now let's summarize the things we've been done today. Your home task is to write an essay on one of the following topics: "Are the Planets Habitable?", "The Planet of My Dream", "The Perspectives of Space Exploration in the Nearest Future". Thank you for your work today.

На наш погляд, автентичні тексти є мовним матеріалом, запозиченим з реальної комунікативної практики, він надає сильного мотиваційного імпульсу. Читання таких текстів уже включає в себе мотив подальшого обміну вражень з приводу отриманої інформації, містять нову сучасну інформацію, а також ілюструють функціонування лексичних одиниць. Велика розумова робота, яка виконується читачем з метою проникнення у зміст тексту, розвиває мовну здогадку та процес сприйняття, самостійність у подоланні мовних та смислових труднощів, інтерес до оволодіння іноземною мовою.

Запропонована методика була перевірена експериментально на третьому курсі фізико-математичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка. Отримані результати свідчать про приріст вмінь вивчаючого читання (56%), зростання інтересу до опрацювання іншомовних текстів студентами, набуття ними впевненості в собі, що сприяє більш адекватному розумінню прочитаного.

Отже, вищезазначена технологія вивчаючого читання є ефективною і може бути рекомендована для застосування на інших факультетах педагогічного університету.

1. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. – К.: Ленвіт, 1999.
2. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. – М.: Просвещение, 1998.
3. Професійно-методична підготовка вчителя іноземних мов у педагогічному університеті: Навч. посібник. /Уклад. Л.В. Калініна, І.В. Самойлюкевич, Л.І. Березенська. – К.: Пед. думка, 2000.
4. Jan Bell, Roger Gower. Matters. Upper Intermediate. Students' Book. Longman. 1999.
5. Grellet, Françoise. Developing reading skills. English language – Text-books for foreigners. –N.Y.: Press Syndicate of the University of Cambridge, 1999.
6. Louann Haarman, Patrick Leech, Janet Murray. Reading skills for the social sciences. Oxford.: Oxford University Press, Walton Street, 1999.

Матеріал надійшов до редакції 5.11.2004 р.

Кравець Е.Е., Зимовец Е.А. Использование аутентичных научно-публицистических текстов на иностранном языке при обучении английскому языку студентов неспециальных факультетов как средства формирования умений изучающего чтения.

Доказывается необходимость создания учебников по иностранному языку с подборкой современных научно-публицистических текстов для студентов неязыковых факультетов высших учебных заведений. Обосновываются способы естественной мотивации работы с аутентичными научно-публицистическими текстами. Предлагается пример занятия по английскому языку на физико-математическом факультете с использованием аутентичных научно-публицистических текстов по астрономии, основной целью которого было формирование умений изучающего чтения.

Kravets O. E., Zymovets O. A. The Usage of Authentic Popular Science Literature While Teaching Students of Non-Linguistic Faculties as a Means of Informative Reading Habits.

The article analyses the necessity of creation English textbooks, which include modern science popular texts for students of non-linguistic faculties of institutions of higher learning. The ways of natural motivation of work with authentic science popular texts are substantiated. A new technology of using authentic science popular texts as a means of reading skills formation at all stages is suggested.